

Vlaanderen
is open ruimte

Bleekweide Alsberge-Van Oost, Jules Gondry (Collectie Industriemuseum)

Industrieel verleden Textielveredeling bij Alsberge-Van Oost

Binnenzicht
Alsberge-Van Oost

(Collectie Industriemuseum)

Textielnijverheid in Gent

Al in de middeleeuwen is Gent een belangrijk textielcentrum. Mensen kleden zich in die tijd vooral in wol en linnen. Katoen is de motor van de industriële revolutie, die begint in Engeland. Goedkoop katoen, verbouwd met slavenarbeid in Amerika, wordt er in nieuwe fabrieken gesponnen. Technische innovaties, nieuwe machines en stoomkracht drijven de productie op.

De industriële revolutie sijpelt al snel door naar andere delen van Europa. In een mum van tijd is ook Gent een industriestad met rokende schoorstenen en fabrieken vol kabaal. Tal van spinnerijen, weverijen, blekerijen en veredelingsbedrijven duiken op in het straatbeeld. Eerst in het centrum, daarna in het noorden, oosten en westen van de stad. De negentiende-eeuwse gordel met nieuwe arbeidershuizen en fabrieken ontstaat.

In haar gloriejijd telt Gent meer dan honderd textiel fabrieken waar maar liefst 50.000 mensen werken. De textielindustrie verliest na de Tweede Wereldoorlog haar koppositie. De wereldwijde oliecrisis van 1973 slaat hard toe. Het ene bedrijf na het andere sluit de deuren. Kleren worden door goedkope arbeiders gemaakt in lageloonlanden, vooral in Azië. De Belgische textielsector maakt enkel nog hoogtechnologisch textiel.

Alsberge-Van Oost

Textielveredelingsbedrijf Alsberge-Van Oost (A.V.O.)

De blekerij Alsberge-Van Oost was 100 jaar lang een belangrijk knooppunt in de Belgische textielproductie. In 1879 richtten August Van Oost en zijn schoonbroer Joseph Alsberge een blekerij op in de Drongense Assels op de grens met Gent. Het bedrijf stond dus aanvankelijk ver buiten de bebouwde kom van Gent en besloeg een oppervlakte van 4000 m².

De nabijheid van de oude Leiearm en de meersen speelden een belangrijke rol bij de vestiging van dit openluchtbedrijf. Het bleken gebeurde deels op een weiland (of bleekveld) waar de stukken weefsels opgehangen werden of op het gras werden uitgespreid. Onder invloed van zon, dauw, regen of regelmatige besproeiing met water, verloor het vlas zijn grauwe kleur. Vanaf 1880 verschenen de eerste gebouwen.

De fabrieksarbeiders behandelden dagelijks een capaciteit van 8 ton weefsels en vlasdraden. Het natuurlijke bleken duurde enkele weken en al snel zocht men naar kunstmatige processen om de bleektijd in te korten tot enkele dagen.

Bij het begin van de Eerste Wereldoorlog was het terrein al uitgebreid tot anderhalve hectare en werd de dagelijkse productie opgedreven tot ongeveer 20 ton. Tijdens de oorlog moest de productie stil gelegd worden en werd de fabriek ontruimd om dienst te doen als paardenlazaret.

Kort daarna bloeide de zaak weer op, in 1920 werd de tweemanszaak een naamloze vennootschap "Les Anciens Etablissements Alsberge-Van Oost".

Door nieuwe procedés kon het volledig proces van textielverdeling worden aangeboden. Het bedrijf vervaardigde zelf geen garens of weefsels, maar zorgde voor de afwerking: verven en bleken van linnen in katoen of polyesterkatoen; krimp-vrij afwerken van katoenweefsels voor lakens of beroepskledij;

bleken, verven en ruwen van nylon breigoed voor ondergoed; bleken en verven van voiles in polyester, enz. De ruwe garens en weefsels kwamen van binnen- en buitenlandse weverijen en spinnerijen, door A.V.O. veredeld en teruggestuurd naar de plaats van fabricage.

Vanaf dan kende het bedrijf een enorme uitbreiding met verschillende zustermaatschappijen en groeide uit tot de belangrijkste in haar sector in Gent. De laatste jaren van haar bestaan werd het bedrijf opgenomen in het consortium Pricel en had het een totale oppervlakte van 240.000 m².

Eind de jaren 1970 kreeg de textielindustrie zware klappen door de economische crisis. Hoewel het bedrijf in 1975 nog 550 personen tewerkstelde, werden in 1977 de werkzaamheden stilgelegd en sloot het in 1978 voorgoed haar poorten. De fabrieksgebouwen stonden bijna 30 jaar leeg en vormden een trekpleister voor sluikestoters, vanden en krakers.

En vandaag?

Park met een knipoog naar het verleden

De keuze van de materialen: beton, baksteen en gegalvaniseerd staal verwijzen naar het industrieel verleden van het gebied. Zo zijn de rustplekken afgeboord met bakstenen die verwijzen naar de oude fabrieksgebouwen.

Foto's

- 1 Zicht op oude fabrieksschoorsteen (Collectie Industriemuseum)
- 2 Bleken van het textiel op de naastliggende natte weilanden (SABEPA)
- 3 Vijver (waterbekken) en meersengebied (Collectie Industriemuseum)
- 4 Zicht op de textiel fabriek vanop de Drongensesteenweg (Collectie Industriemuseum)

Luchtfoto - 1979 - (Foto Aero Survey, collectie Industriemuseum)

WELKOM

BEHEERDER GEBIED
Groendienst
Woodrow Wilsonplein 1, 9000 Gent
tel: 09 323 66 00
e-mail: groendienst@stad.gent
www.stad.gent/buitengenielen

Meer weten over het project Malem en het park Halfweg?
Kijk op VLM.be
(Typ 'Malem' in de zoekfunctie)

Vlaamse
overheid

